N:o 8. | Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Telefon: Vasa 619. | NORDISKT MUSIKBLAD. Stockholm den 14 April 1897. | Expedition: Kungstensgatan 56. Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre. Annonspris 20 öre pr petitrad. | 17:e Årg.

Lars Zetterqvist.

Tillfälligheter ha fogat så, att i denna årgång violinisterna varit dominerande på den illustrerade första sidan, och förra numret intogs till och med af en hel stråkqvartett. Hardt när hade detta inträffat äfven med detta nummer i anledning af Neruda-qvartettens stora succès härstädes, men patriotism och föresats förhindrade detta. Efter senaste operakonserten, då vårt hofkapells förste konsertmästare, hr Lars Zetterqvist, med Beethovens konsert vann en sådan triumf, att publiken aldrig tycktes vilja sluta att framkalla honom och mot honom rigta den ena applådsalvan efter den andra, var vårt beslut oryggligt att äfven här framkalla honom i form af hans bild jemte en liten biografisk skizz. Vi ha försökt det förr, men mötte då motstånd hos konstnären sjelf, som tyckte att »det ej fanns någon anledning». Blygsamt nog måtte han ej ha lagt märke till hur begärligt operapubliken lyssnat till tonerna från hans violin vid solo- och obligatspel eller hur man alltid funnit det musikaliskt högtidligt, när han någon gång, allt för sparsamt, låtit höra sig från konsertestraden. Vid Beethovenkonserten trädde han emellertid för mycket fram att vidare kunna göra sig obemärkt, och vi ha nu passat på tillfället att få införlifva honom med våra teckningar i ord och bild af landets förnämsta tonkonstnärer.

Lars Johan Zetterqvist är född i Tveta socken i Vermland den 25 mars 1860. Fadern var en obemedlad jordbrukare och skicklig bondspelman, hvilken, utan kännedom af noterna, gaf Lars de första handgreppen på violin, hvilket instrument äfven hustrun samt flere af barnen trakterade efter gehör. Han tillhörde sålunda en sällsynt musikalisk familj, och på hur högt begåfningen i densamma sträckte sig, kan man äfven finna ett bevis deri, att en yngre bror till Lars Zetterqvist vid namn Nils Elvin åtta år gammal upptogs 1870 af drottning Lovisa, som bekostade hans underhåll och lektioner bland annat i violinspel för den utmärkte violinisten Nicodème Biernacki, länge anställd vid Dramatiska teaterns kapell i Stockholm. Gossen hade, som vi hört, förmått sin farmor att vandra med sig den långa vägen upp till hufvudstaden för att han skulle få lära sig spela. De kommo hit och sökte upp hofvet på Ulriksdal, der den lille violinisten ställde sig i parken att spela när drottningen passerade, och så vann den lille energiske konstnären sitt mål. Men en bröståkomma tog redan 1871 lifvet af den unge musikern, som lär ha röjt verkligt genialisk musikbegåfning. Men vi återgå nu till hans broder, om hvilken här är fråga.

Lars Zetterqvist.

Vid åtta års ålder antogs Lars Zetterqvist såsom musikelev vid Vestgöta-Dals regementes musikkår, der han äfven erhöll undervisning på violin. Genom musikälskare i orten bereddes honom tillfälle att komma upp till Stockholm, der han den 1 september 1875 antogs som violin-

elev i musikkonservatoriet med konsertmästaren Frid. Book som lärare. Från 1876 åtnjöt han särskildt understöd af konung Oscar. Konservatoriet lemnade han 1878 och begaf sig på hösten detta år till Paris för att fortsätta violinstudierna hos Leonard, hvartill medel bekostades af konungen och några musikvänner i hufvudstaden. I Paris fick han tillika af Sivori, Paganinis ende elev, särskild undervisning i Paganinis och Sivoris konsertstycken, derjemte spelade han alltid andra violinstämman i Leonards qvartetter. År 1880 återkom Zetterqvist till fädernelandet och uppträdde på konserter i Stockholm. Han blef den 1 september 1882 premierviolinist i k. hofkapellet och aflade musikdirektörsexamen 1884, hvarefter han 1885 blef musikdirektör vid Lifregementets husarer. Den 1 juli 1886 anställdes han som andre konsertmästare i k. hofkapellet och erhöll 1888 befattning som musikdirektör vid k. Vestgöta-Dals regemente. Från 1889 är hr Zetterqvist förste konsertmästare i k. hofkapellet, och 1895 blef han musikdirektör vid k. Första Svea artilleriregemente. K. Musikaliska akademien invalde honom till sin ledamot 1892, och som ledamot i Musikkonservatoriets läroverksstyrelse inträdde han 1894.

Konsertmästare Zetterqvists violinspel utmärker sig i hög grad genom välljudande ton och gedigenhet. En yttre artistisk bravour framträder ej i detsamma, snarare tycker man stundom att det är väl reserveradt. Men den högt utbildade tekniken röjes alltid i hans spel, som aldrig förfelar att skänka den ädlaste musikaliska njutning. Hr Zetterqvist är också i besittning af ett utmärkt instrument, som, efter hvad det säges, på ett egendomligt sätt blef hans tillhörighet. Han var nämligen på en resa här i Sverige inbjuden till ett slott och blef der ombedd att spela, men då han icke hade något instrument med sig, sade slottets egare, en mycket rik adelsman, att på vinden fanns en gammal fiol, som han kunde försöka. Fiolen nedhemtades och befanns vara en utomordentligt värdefull äkta cremonesare. Hr Zetterqvist ville genast köpa instrumentet, men egaren ville ej sälja det, i tron att det tillhörde fideikomisset. Dennes son lät honom emellertid köpa violinen. Då hr Zetterqvist för ett par år sedan reste till Paris och der lät reparera densamma, lär instrumentet der ha värderats till 15,000 kronor.

För hälften af min framgång har jag att tacka min prononciation.

Adolphe Nourrit.
(Berömd tenorsångare.)

Ett föredrag om sångkonsten.

(Forts. och slut.)

Emellertid blef tron på den allena saliggörande italienska skolan bestånde, ehuru de förträffliga lärarne vid uppkomsten af den egentliga solosången ej mer beaktades.

Af sångskolorna från tiden kring förra århundradets början finner man, att prydnadsväsendet vid sångundervisningen spelade långt större rol än den egentliga tonbildningen. P. v. Winters sångskola förutsätter redan i de första öfningarna temligen stort röstomfång. Den sysselsätter sig liksom andra skolor från denna tid, nästan endast med utförandet af svåra intervallsteg och figurer.

Hiller och J. F. Schubert t. ex. vilja efter kort studium genom forcerande drifva upp sopranerna till omfånget från *g* till *c* resp. *e*; med den egentliga röstbildningen uppehålla de sig ej särdeles mycket. I öfningarne med tonbildningen och deras grundlighet hade man förr, såvidt nödiga anlag förefunnits, haft en borgen för framgången, och ännu i dag har förhållandet härmed icke ändrats. Så till vida har den allt mera ökade klagan öfver sångkonstens förfall ett berättigande, som den vänder sig mot den felaktiga utbildningen och deraf härflytande otillräcklig beherskning af medlen. Hvad deremot beträffar det ofta framstälda påståendet, att sångkonsten, sådan italienarne under »den gamla goda tiden» lärt den, gått förlorad, så kan man bemöta det påståendet dermed, att den klassiska periodens mästare ofta i sina verk tydligen påpekat vägen till det studium, hvarpå man då slagit in. En den »italienska skolans hemlighet» har då existerat lika litet som nu, och uttrycket har alltid tjenat dertill, att sådana, för hvilka sjelfva konstens väsen förblifvit en hemlighet, betjenat sig af detta slagord för att bedraga personer utan omdöme. Tosis klagan om det förderf som obefogade, samvetslösa lärare anställa, gäller ännu efter 200 år. Den lyder i Agricolas öfversättning: »I våra dagar gifves det nästan lika många mästare, hvilka göra musiken till profession, som det fins menniskor. En hvar vill undervisa, men icke de första grunderna; bevars väl! sådant skulle sära deras äregirighet på det allra ömtåligaste. Men jag sätter detta å sido och vill endast tala om dem, som taga sig frihet att i den finaste konst, nämligen sångens, uppträda som ett slags lagstiftare. Och vi förundra oss ännu, om den goda smaken gått förlorad och hela sångkonsten ruinerats! En sådan skadlig oförvägenhet herskar så väl hos dem, hvilka inbilla sig kunna sjunga bara de öppna munnen, som hos de ringaste bland instrumentalisterna.»

Vi se alltså att det från den gamla florentinerskolans klassiska tid för bel canto ända till i våra dagar gifvits en mängd anledningar till klagomål. Men då under hvarje tid materialet, hvaraf lärare och sångare bildats, väl har varit detsamma, så tör väl också enda ansvaret för det ständigt klandrade »förfallet i sångkonsten» icke böra påbördas de utöfvande konstnärerna. Vi måste söka grunderna dertill icke i mistningen af kunskap och förmågor, utan deri, att sjelfva anspråken på de utöfvande blifvit förändrade. Detta är lätt att förstå, om man betraktar de förändringar, hvilka sjelfva kompositionssättet genomgått.

En blick på någon aria från gamla tiden, till och med en sådan af Mozart, som ju också förr gälde som en betänklig nyhetsmakare, och på en operascen i vår tid — eller, att hålla oss till mera enkla saker, på en Lottis »Canzone» och en modern sångkomposition — skall visa, att den nu varande sångaren har helt annat att göra än den, som tillhörde äldre tid. Och mellan Mozart och Wagner eger nog större skilnad rum, än fordom mellan Caccinis madrigaler och Hasses arior, om äfven af helt annan art. Belcanto under för-Mozartska perioden med sina långuttänjda vokaler, hvilka ofta voro bärare af hela fraser, var gynsammare för den absoluta klangskönheten än talsången i vår tid. Den forna musiken verkade mer genom absolut tonskönhet; den nu varande söker retelsemedel i dramatiska effekter och väckande af stämningar. Dertill kommer, för att ytterligare jemföra Italien och Tyskland, språkets företräde. Det italienska med sina många klara vokaler, de öppna a och o, likasom det sparsammare förekommande i, — det tyska med sitt för främmande öron ofta hårdt klingande ljud af hopade konsonanter, slutna och dunkla vokaler — dessa bilda en skarp motsats. Kan välljudet i tyska språket — och man kan säga i de flesta andra språk — i fråga om sång ej mäta sig med det italienska, och låter en aria ur »Don Juan» med den ursprungliga texten bättre än med den tyska, så ligger detta i sjelfva idiomet och icke deri, att man efter italiensk skola kan sjunga bättre än efter tysk. Om metoden bär skulden, kan skilnaden ej göra sig märkbar hos en och samma tolkare. För att här taga fram ett nära liggande exempel må erinras om den förträfflige konstnären d'Andrades föredrag af den bekanta serenaden i »Don Juan». Som tack för rikt bifall plägar sångaren upprepa en del af arian på det lands språk, i hvilket han gästar, t. ex. på tyska. För denna älskvärda artighet skördar han vanligen ännu mera stormande bifall, dock gäller härvidlag mera den goda viljan än förmågan hos sångaren. De från italienskan öfverflyttade öppna vokalerna verka nästan

komiskt och tonbildningen tycks ej vidare naturlig. Till och med tempot lider intrång af obändigheten i det konsonantrika tyska språket. Champagnevisan och katalogarian i denna opera äro ojämförligt lättare att taga i rätt tempo och äfven lättare att sjunga på italienska än på tyska. Språket, icke skolan, ger här utslaget.

Visserligen kan man af en verklig konstnär äfven i vår tid med rätta fordra beherskande af den burna sången, och säkert äro också flere af vår tids sångare i stånd till att på fulländadt sätt bringa den till heders, men tillfället dertill har blifvit mera sällsynt och derför hör man den ock mera sällan. Så förhåller det sig ock med sjelfva sångstudiet; hur man förr »gjorde det» känner man nog, men användandet af hvad man känner är svårare och har nästan gjorts omöjligt. Skulle man undervisa efter den gammalitalienska skolan — och någon annan kan ej menas — så borde man först och främst så godt som bannlysa pianot från lärorummet, ty det skulle på sin höjd tjena till kontroll. Lärjungen skulle få underkasta sig långvariga andnings- och tonansatsöfningar; han skulle efter ett års förlopp ha kommit derhän, att han kan sjunga lättare intervaller rent, oberoende af pianots tempererade stämning, och vara i stånd att utföra solfeggier med ackompanjemang af en andra sångstämma. Organets rörlighet skulle under denna tid befordras genom öfning af drillar och passager, hvilka äfven i afseende på röstbildningen äro af stort inflytande. Den moderna sekunddrillen skulle föregås af studiet af den antika drillen på en ton, hvilken än i dag kan rekommenderas. Lärjungen skulle göra sig förtrogen med solmisationen, skulle tillegna sig renhet i intonationen bra nog och beherska vokalernas bildande. Under andra året skulle genom fortsatt studium af svälltonerna och exklamationen stämmans nyanseringsförmåga fortbildas. Sjungandet af vokaliser fortsättes. Röstens omfång, som under första året rör sig på ungefär sex toner, börjar något utvidgas. Man sjunger ännu icke med full röst. Vokalisationen träder vid sidan af solmisationen, naturligtvis med öppna vokaler i första rummet. Först när lärjungen fullständigt beherskar allt detta, hvartill ännu ett eller ett par år behöfvas, låter läraren honom sjunga ord. Nu begynner det egentliga sångstudiet med undervisning i föredragsstycken. Hos den gamla skolan låg också en tyngdpunkt hos vinnande af noggrann kännedom om manér och de möjliga prydnader sångaren hade att sjelf uppfinna för utsmyckningen af sina arior. Detta förutsatte åter noggrann kännedom om harmoni- och kompositionslära. Tosi t. ex. fordrade än vidare, att lärjungen dagligen skulle undervisas minst i en timme och att han om möjligt skulle öfva sig under lärarens uppsigt. — Man ser, att vägen till målet var den allra säkraste, men att den var lång, mycket lång, och fordrade en följd af år — man behöfde mest 6—10 år härtill.

Hvem finns väl i vår tid, som skulle vilja för en sådan studiekurs offra tid och pengar! Vi nöja oss derför i våra dagar vanligen med en del af den forna läroplan, som afser att nå det verkligt nödvändiga och lämpa den efter nutidens konstfordringar. Också äro flere tidsödande läroämnen i fråga om sångundervisning ej mera väsentliga. Dertill kan man räkna det vidlyftiga antika solmisationssystemet med kyrkotonarterna och kännedomen om »Guidoska handen» samt framför allt det omständliga studiet af det gamla prydnadsväsendet, som nu, då komponisten noga betecknar hvad han vill, blott har historiskt värde. Man förutsätter också vid början af sångundervisningen en allmän, för hvarje konstnär oundgänglig bildning, hvilket förut icke var fallet. Om sålunda vid den kortare lärokursen åtskilligt från den »gamla beprövade» metoden bortfaller, så är detta ingalunda att beklaga. Denna »metod» hade ju ej en gång förmått att skapa enighet i åsigt rörande en af de grundläggande frågorna om tonansatsen: striden om registerteorien delade redan den gamla skolan i flera läger. Hvad alltid för en sann sångkonst var och förblir oeftergifligt: tonens renhet och skönhet, den varma, konstnärliga känslan och fulländning i beherskandet af de tekniska medlen, det sträfvar den nutida skolan att uppnå lika väl som den gamla. Dessa idealer höra icke till ett folks eller en tids lärosystem utan äro allmängiltiga, och för deras framgång fordras hos läraren som lärjungen konstnärlig känsla, fint öra och outtröttlig flit.

Vår nu varande sångkonst har andra mål än föregående seklers Det absoluta virtuosväsendet har måst vika för en högre andlig uppfattning af konstverket. Den sanna konstsången skall på dessa nya banor genom uttryckets sanning åstadkomma minst lika stora saker som den gamla skolan. En hvar derför, som menar ärligt med sin konst och tänker på att lärandet aldrig bör taga slut, och den som — för att tala med oldmästaren Tosi — också förstår att sjunga med hjertat, den skall än i dag finna väg till sina åhörares hjertan och kunna uppnå det högsta konstnärsskapet.

—◈—

Också ett brott. »Hvilka äro de begge flickorna, som nyss började spela fyrhändigt?» — »Den blonda är dotter till vår värd.» — »Jaså. Och hennes medbrottsling?»

—⁂—

Musikbref från Dresden.

Konsertrevy.

Hör i dag vill jag börja med de snart för denna säsong afslutade »Nicodé-konserterna». Den första af de s. k. »Orkester-Abends» egde rum den 28 oktober 1896 i den nya konsertsalen uti det storartadt inredda »Vereinshaus». Hr Nicodé har äfven en annan orkester, nämligen den »Windersteinsche» från Leipzig. Konserten inleddes med förspelet till »Meistersinger». Den högt värderade dirigenten och komponisten i modern riktning möttes med den lifligaste välkomsthelsning af den fulltaliga publiken. Derefter följde pianokonsert af Novacèk. Högst förtjenstfullt utfördes solopartiet uf hr Busoni, som med sitt briljanta spel väckte entusiasm, särskildt i tekniskt afseende påminnande om Rubinstein. Trots det charmanta utförandet, är konserten otacksam, särskildt derigenom, att pianot och orkestern äro för mycket unisont behandlade samt innehållet saknar själfulla motiv. Äfven mot formen är åtskilligt att anmärka. Man kan efter åhörandet af Novacèks pianokonsert endast gifva honom det rådet att hellre skrifva för sitt instrument. På sin förmåga derutinnan har han med sin första stråkqvartett gifvit ett lysande bevis. Hr Novacèk är, som torde vara bekant, en betydande violinist och tillhörde flera år »Brodsky qvartetten» uti Leipzig.

Tredje numret upptog den då nyligen aflidne Bruckners »Trauergesang», komponerad vid Rich. Wagners bortgång (Adagio ur hans 7:e symfoni, E dur). Denna gripande sats visar tydligt storslagenheten uti Bruckners tankegång, hans djupa känslolif, hans glänsande harmonisering samt hans beundransväckande instrumentationskonst. Utförandet var fulländadt, men publikens hänförelse yttrade sig ej uti de stormande applåderna, utan i en stilla tystnad såsom bevis på vördnad, sorg och saknad efter den hädangångne mästaren.

Till slut följde den bekanta så att säga »solstrålande» D-dur-symfonien af Brahms, hvarmed hr Nicodé åter gaf ett bevis på sin mångsidighet. Det förtjusande »Allegro grazioso» (tredje satsen) måste bisseras.

Andra Nicodé-konserten den 25 november var ej så talrikt besökt, men bifallsyttringarne lika talrika. Tråkigt nog bjöd samma afton på många andra musiknöjen, deribland Koczalskis första »Clavier-Abend». Konserten inleddes med Berlioz' storslagna men här sällan hörda »Symfonie Fantastique».

Aftonens solist, hr Tor Aulin, introducerade sig både som »skapande» och »utförande» konstnär på det fördelaktigaste med en egen konsert och skördade intensivt bifall jemte inropningar till den grad, att önskligt varit

om hr A. låtit beveka sig till ett extra nummer, deri han kunnat visa mera af sin teknik, då konserten ej ger tillfälle visa någon mångsidighet i spelet. Hvad hr Aulin deri kunde visa, var en bred ton och själfullt föredrag samt i öfrigt ett han är en verklig musiker, som håller sig fri från allt effektsökeri och s. k. »mätzchen». En af de förnämsta recensenterna jemför hans spel med Wilhelmis, och som komponist finner han hr Aulin komma Grieg närmast. En annan af de mera betydande recensenterna lofordar hans spel på det varmaste, men har emot kompositionen bland annat att den saknar originalitet i harmoniseringen och att orkestern är för mycket underordnad; deremot er känner han modulationerna vara skickligt utförda samt att melodien öfverallt flyter jemn om också ibland något monoton. På privat väg, särskildt bland »hrr Geiger», har jag funnit motsatta åsigter, mera smickrande för hr Aulin som komponist.

Tredje Nicodé-konserten (den 16 december) upptog Liszts symfoni efter »Divina Comedia». Instuderad con amore förfelade den ej att göra ett djupt intryck på publiken. Derefter följde Schumanns »Manfred», arrangerad för konsertsalen af Rich. Pohl. Genom Schumanns härliga musik, det oöfverträffliga återgifvandet af fru Wieche (Hofschauspielerin) och d:r Wüllner som Manfred fick det hela en stor dramatisk pregel. Särskildt var d:r Wüllner (Herzogl. Meiner. Hofschauspieler) föremål för snart sagdt jubel.

För att uttrycka min egen åsigt, finner jag att »melodramat» har endast på scenen ett berättigande, men — »chacun a son goût».

Öfvergår jag sedan till fjerde Abend den 20 januari 1897, så hade den för Dresden nyhetens behag, i det hr Nicodé, som dirigerade i Moskva, ersatts af hr Weingartner från Berlin. Ett dirigentombyte är dock ej utan sina olägenheter, då dirigent och orkester äro helt främmande för hvarandra, som nu var fallet. Dresdens konsertbesökande publik fick nu emellertid lära känna hofkapellmästare Weingartners mästerliga egenskaper både som dirigent och komponist. Genom sin mångsidiga bildning och sin allvarliga konstnärliga sträfvan öfverglänser han hundratals sina »herrar kolleger». Det första intryck W. ingifver är, att han med heligt allvar uppgår uti sin konst och lefver sig in i de tonskapelser han leder. Detta oaktadt är han en prononcerad personlighet och kommer derigenom att ofta betona sin egen subjektiva uppfattning mera än komponistens. Den oerhörda framgång W. har haft torde sökas i nämnda egenskaper, och trots sin broschyr »Über das dirigiren» är Weingartner likväl en »tempo rubato-dirigent», som han uttrycker sig. Programmet började med Beethovens åttonde symfoni, som erhöll en alltför modern och nervös pregel, så att man hade svårt att känna igen Beethoven; tredje satsen togs alltför släpande och makligt.

Såsom ren motsats härtill följde Weingartners »König Lear» (manuskript), deri Weingartner gaf ett lysande bevis på sin »fin de siècle»-konst och hvarmed han åstadkom en förtrollande verkan. De väldiga ovationerna tillkom honom i lika hög grad som tonsättare, ty ett betydande verk är det förvisso.

Programmets tredje nummer upptog Tschaikowskys härliga violinkonsert. Aftonens solist, den unge violinisten F. Berber från Berlin, eröfrade publiken genom sitt själfulla föredrag. I tekniskt hänseende stod hans spel hvarken öfver eller efter hvad man här är van vid utaf nutidens violinvirtuoser.

Till sist följde Liszts »Mazeppa» (symf. Dichtung).

Femte Nicodé-konserten den 10 februari var med afseende på programmet olika de föregående, enär den nästan uteslutande upptog klassiska verk. Första numret, Händels uvertyr i D moll (Wüllners edition), som klingade rätt patetisk och oratorieartad, har egentligen mest sin historiska betydelse. Deremot var den orkestrerade violinsonaten af Bach (E dur) ett intagande verk, som i alla tider skall bevara sitt konstnärliga värde och sin njutbarhet. Mest lämpliga för orkestreringen visade sig dock gavotten och rondot, då preludiet och adagiot göra sig bättre gällande som solonummer. Utförandet var dock alldeles förträffligt, och efter de stormande bifallsyttringarne hade hr Nicodé artigheten att taga om gavotten. C-dur symfonien af Mozart skänkte ett sådant vederkvickande lugn, att man kände sig förflyttad till en ljus och skön, länge sedan försvunnen värld, i motsats till vår oroligt jägtande och nervösa tid. Den nyare musiken var representerad af Griegs A moll konsert. Här liksom öfverallt är Grieg högt senterad och i främsta rummet genom sina musikaliska tankars lättfattlighet och klarhet samt den poetiska fläkt, som i alla hans skapelser möter oss. I pianokonserten beundrar man den korrekta formen, de fängslande harmonierna, det briljanta skrifsättet, också har den väckt alla fackmäns erkännande.

Fröken Ella Pancera, en ung Wienerpianist, som i alla afseenden beherskade sitt instrument, rent af bedårade genom sitt eleganta och luftiga anslag samt poetisk uppfattning.

Nu några ord om kammarmusik.

Första Kammarmusik-Abend, Stern-Petri-Liliencron, var i anlening af fru Sterns sjukdom uppskjuten till den 14 december och hade längtansfullt motsetts af den talrika publiken, hvaraf de flesta abonnenter. Konungen och prinsessan Mathilde öfvervoro äfven konserten, som inleddes med Schumanns pianotrio i D moll. Utförandet var öfverlägset, hvilket ock kan sägas om konsertmästaren Petris och fru Sterns utförande af Beethovens Kreutzer-sonat, der dock andra satsen togs i väl hastigt tempo. Sist kom Smetanas pianotrio i G moll, en af perlorna bland hans härliga kompositioner.

Andra »Kammermusik-Abend» upptog först Mozarts G-moll-qvartett, hvarvid kammarmusiker A. Spitzner förtjenstfullt medverkade, likasom uti Saint-Saëns' pianoqvartett, B dur, hvilka hvar och en i sitt slag mästerligt återgåfvos. Fru Stern kunde i denna särskildt glänsa med sitt fina och eleganta spel. Emellan dessa nummer spelade baron Liliencron Brahms violoncellsonat i E moll, ett särskildt tilltalande verk. Baron Liliencrons spel utmärkes genom klar teknik och nobel uppfattning, dock vore mera temperament och subjektiv uppfattning önskvärda.

Tredje och sista »Abend», den 15 februari, upptog bland annat sonat af Malling för violin och piano, på det omsorgsfullaste utförd af konsertmästaren Petri och fru Stern. Publikens stormande bifall innebar önskan om »Wiedersehen» nästa säsong.

Af de talrika virtuoskonserter, som af »firman Ries» nästan dagligen arrangeras från oktober till april, vill jag nu endast nämna en, nämligen af den för Skandinavien obekanta pianisten fröken Terese Sewell, hvilken särskildt förtjenar få ett omnämnande, då hon är en af de få, utom pianisten Emil Kronke härstädes, som på sina »Clavier Abend» spelar något af de nordiska komponisterna.

Derför äfven ett biografiskt omnämnande. Fröken Sewell är elev af sin fader, som undervisar efter Wieckska metoden (fröken Marie Wiecks och fru Clara Schumanns fader), derefter studerade hon för hofpianisten Krägen härstädes, sedermera i Frankfurt am Main för Clara Schumann och teori för Raff. Fröken Sewell är en utmärkt pianist och har en särskild förmåga att uppfatta de nordiska komponisterna. Som lärarinna åtnjuter fröken S. här stort anseende, och hennes konsert härstädes den 2 november var i allt lyckad. Den inleddes med Griegs sonat för violin och piano, op. 13, hvarmed konsertmästaren Prill från Gewandhaus i Leipzig tillsammans med fröken Sewell skördade enormt bifall. Dessutom spelte hr Prill »Concert pathétique», Fiss moll, af Ernst, der man, ehuru fröken Sewells ackompanjemang var fulländadt, dock saknade orkestern. Fröken Sewell utförde jemte mindre pianosaker dessutom Beethovens sonat op. 31 nr 2, hvari hon visade stor virtuositet, mjukt anslag, eldigt temperament och musikalisk uppfattning.

I sammanhang med fröken Sewell, såsom elev af Clara Schumann, tillåter

jag mig nämna, att pianisten fröken Marie Wieck befinner sig i full arbetskraft; i år har hennes tid mest tagits i anspråk i litterärt afseende genom biografier öfver sin far och syster, Clara Schumann, men sistlidne vinter konserterade hon med stor framgång i München och för öfrigt i Sydtyskland samt var några månader hos prinsessan af Hohenzollern (i Portugal), en svägerska till prins Georg Härstäles. Fröken Wieck är af henne utnämnd till »Hohenzollernsche Kammervirtuosin» och måste årligen vistas vid hennes hof någon tid.

G. W.

Följetong.

Ur Friedr. v. Flotows minnen.

II.

Jakob Evers.

På trettitalet lärde jag känna en ung konstnär i Paris. Han var tysk, bar långt hår, spelade ganska bra violoncell och hette Jakob Evers.

Då jag lärde känna honom var han i små omständigheter, hade bara en elev och ringa understöd af sin familj. Men hvarken det ena eller det andra förslog att tillfredsställa äfven de måttligaste fordringar på lefnadsbehof.

Min unge landsman beklagade sig ock bittert för mig öfver sitt hårda öde. På min fråga om han icke som så många andra konstnärer ville försöka sig på att gifva en konsert, svarade han, att dertill var han icke nog känd, och hade, som det heter på konstspråket bara en eller två salonger. Det vanliga medlet till att slå sig igenom för konstnärer, som vilja förvärfva sig rykte och inkomster i Paris, är att vinna tillträde till de musikaliska soaréer, som gifvas i alla rika eller bara bemedlade familjer. Man producerar sig der ett par gånger under loppet af vintern, gifver en konsert i fasten och sänder hvar och en af de familjer, i hvilkas salonger man låtit höra sig, ett dussin biljetter till förhöjda priser, nemligen 10 francs; det är allmänt bruk, och sällan blir man helt och hållet afvisad.

Är det en konstnär, som är riktigt högt uppskattad, händer det icke sällan, att den ena eller andra familjen begär få en sändning af dubbla eller tredubbla antalet biljetter. Hvad en sådan konsert kostar, är helt obetydligt, man bistår hvarandra inbördes, gifver den på dagen, så sparar man belysning, och ej heller behöfs uppvärmning af lokalen, ty hela publiken uppträder i promenaddrägter. Annonsering med affischer på gathörnen är icke heller nödvändig och skulle dessutom icke tjena något till. Någon biljettförsäljare behöfs ej heller, man har endast en tjenare, som vid dörren tager emot de förut sålda biljetterna.

Är man god hushållare, kan en ung konstnär godt lefva af öfverskottet på sin konsert från ena året till det andra. Der infinner sig en publik, bestående af habituéer från olika salonger, och de hela på det lifligaste virtuosen och hans produktioner, som äro dem bekanta från de egna soaréerna. På detta behagliga och föga tidsödande sätt kan en sträfsam konstnär lefva temligen lätt i Paris och dessutom få fullt tillräcklig tid att fortsätta sina studier och fullkomna sig.

Det var den väg jag föreslog min unge landsman att slå in på och tillbjöd honom på samma gång att införa honom öfverallt, der jag hade tillträde. Den första soaré jag fått inbjudning till var hos grefvinnan Bertin de Vaux. Skild från mannen, som var egare af »Journal des Débats», general och adjutant hos konung Ludvig Filip, bodde hon hos sina föräldrar och förde ett mycket stort hus.

Hennes musikaliska soaréer voro mycket eftersökta af konstnärerna i Paris. Hon gaf mig gerna lof att taga min vän med mig, men sade med detsamma, att hon ej kunde gifva honom någon stor plats på aftonens program, då det redan var mycket upptaget.

Jakob var mycket glad öfver att få följa mig, och vi togo nu i tu med att välja det musikstycke han skulle spela, ty deraf berodde hans succès och huruvida han skulle bli inbjuden någon mer gång. Hans repertoar var icke stor och bestod bara af några långa konsertstycken af Romberg. Vi insågo bägge att dessa icke passade och kommo öfverens att under de få dagar vi hade på oss komponera tillsammans någonting som kunde vara lämpligt för tillfället. Så uppstodo de små melodier för violoncell och piano, hvilka vi dädanefter väl hundrade gånger måste tagas om i olika Paris-salonger. Under denna tid lade jag märke till, hur lätt Jakob hade för att uppfinna vackra melodier.

Dagen för soarén randades.

Innan vi inträdde i grefvinnans salong, frågade betjenten efter våra namn för att anmäla oss vid inträdet. Jag nämnde mitt, Jakob ett för mig alldeles obekant, som måste upprepas tre gånger för betjenten, innan han kunde uttala det. Slutligen fick han det inprentadt och utropade »monsieur Jacques Offenbak!» Det mjuka ch i slutet af namnet var honom omöjligt att uttala, och sedan, då min vän var så allmänt känd, att hvart enda barn på gatan visste hvad han hette, förblef han i Paris »Offenbak». Min vän gjorde lycka och blef snart en gerna sedd gäst i grefvinnan de Vaux's hus.

Då vintersäsongen var öfver, gaf han med stöd af sina salonger och grefvinnans protektion sin första konsert och gjorde sig en lysande vinst. Först senare egnade sig Offenbach åt sitt egentliga kall, kompositörens. Ett originelt försök att sätta Lafontaines fabler i musik lyckades för honom och gjorde uppseende i den musikaliska världen. Hans ynnest och rykte tilltog för hvarje dag.

En konstnär utan en djup och innerlig kärlek till ett kvinligt väsen är nästan otänkbar. Offenbach har äfven på en sådan. En ung förtrollande spaniorska var föremålet derför och besvarade den också, men tanken på äktenskap mellan dem strandade på olikheten i trosbekännelse och den unga damens strängt religiösa sinnelag. Af kärlek till henne beslöt Offenbach då att byta om religion. Hans stora gynnarinna, grefvinnan de Vaux hjelpte honom att öfvervinna alla svårigheter, hon stod fadder åt honom, och strax derefter hemförde Offenbach sin unga brud, som blef hans trogna ledsagarinna genom hela hans lif, lika älskvärd och god i hans nöds tid som sedan, när han blef rik och firad.

Hur mången behaglig stund har jag ej tillbragt i hennes hus under trefligt samspråk framför kaminen, och jag fann beständigt det hjertligaste emottagande af bägge, när jag kom till dem.

Innan Offenbach blef populär i Paris som komponist, var han en kort tid orkesteranförare på Théâtre français. Orkestern här, endast bestämd för inlednings- och mellanaktsmusik, hade kommit i fullständigt förfall; ingen bland publiken skänkte den minsta uppmärksamhet när den afhasplade sina gammalmodiga dansar. Offenbach förstärkte sin orkester med ett par dugtiga konstnärer, uppfriskade de uttröskade dansmelodierna med egna kompositioner, trädde så på sin debutafton fram till dirigentplatsen i svart frack och skinande hvita handskar, betraktad med stor förvåning af sitt publikum, som väl aldrig förr på detta ställe upplefvat något musiknöje. Men snart vunno hans mellanakter bifall, man gjorde affär af honom, och de stora konstnärerna på den teater, der Talma hade lyst, begynte hålla af honom.

Under den första Paris-expositionen lär någon, efter hvad det säges, i Offenbachs närvaro ha yttrat, att en liten teater i närheten af glaspalatset säkert skulle bli mycket besökt i synnerhet under regndagar, när tusentals besökande förgäfves sågo sig om efter vagn eller någon tillflyktsort. Offenbach upptog idén. På rekommendation af en bland de berömda artisterna på théâtre français, hvilken stod i hög gunst hos den privilegieutdelande ministern, fick Offenbach tillåtelse att upprätta en liten teater i närheten af industripalatset. Hans privilegium blef emellertid betydligt inskränkt genom de stora subventionerade teatrarnes re-

klamationer. På hans scen fingo ej mer än 3 eller 4 personer uppträda på en gång, och en kör kunde naturligtvis ej komma i fråga. Då teaterfriheten den tiden icke existerade måste man underordna sig.

Offenbach gjorde en dygd af nödvändigheten. Han skref små genrebilder för sin teater, kallade dem operetter, och redan hans första verk »De båda blinda» gjorde så stor lycka, att hela Paris skulle höra det.

Från den tiden har min vän Jakobs arbeten blifvit så bekanta, att få af hans kolleger kunnat berömma sig af sådan framgång som han. Kritiken har emellertid farit illa med min vän och ej en gång skonat hans minne. Man har låtit honom böta för allt hvad hans librettister hufvudsakligen förskyllat, och när de ha satt den berykktade cancan i scen med hans glada och muntra melodier, så har dock hans musik minsta skulden deri. Cancan dansades i Paris långt innan Offenbach skref sina operetter.

Mozarts, Meyerbeers, Aubers, Halévys och flere andras vackraste och finaste melodier hafva bearbetats och användts till kontradansar, och det kan väl aldrig blifva annat än en löjlig tanke, när man i slutet af operetten »Orfeus i underjorden» låter hela olympen dansa cancan med Zeus i spetsen.

Jag såg min vän Jakob för sista gången i Paris 1878; likasom för fyrtio år sedan beklagade han sig bittert äfven den gången, icke öfver sina pekuniära förhållanden likväl, men öfver gikten, som i flere år plågat honom, Denna gång kunde jag dess värre icke rekommendera något verksamt medel och lemnade honom med aningen om hans snart förestående död, och jag tog ej felt. Han lefde endast två år till.

Så hade åter en vänlig stjerna slocknat i kretsen af mina ungdomskamrater. Minnet af honom skall alltid vara mig kärt och dyrbart, parisarne skola ej heller så snart glömma den, som de ha att tacka för så mången glad stund.

Från scenen och konsertsalen.

Kungl. operan. April 1, 6, 10. Mozart: *Don Juan* (don Juan: signor Fr. d'Andrade, gäst; donna Anna: frök. Hulting, gäst; donna Elvira, Zerlina: fru Östberg, frök. Thulin; don Octavio, guvernören, Leporello, Mazetto: hrr M. Strandberg, Sellergren, Bergström, Lejdström). — 2, 5, 11. Bizet: *Carmen.* — 3. Rossini: *Wilhelm Tell* (Tell: sign. d'Andrade, gäst). — 4. Gounod: *Romeo och Julia* (Julia, Stefano: frökn. Petrini, Hallgren; Romeo: hr Ödmann). — 7. Verdi: *Aida.* — 8. Rossini: *Barberaren i Sevilla* (Figaro: sign. d'Andrade, gäst; Rosina, Marcellina: frök. Petrini, fru Strandberg; Almaviva, Bartholo, Bazil: hrr Strandberg, Brag, Forsell). — 11, kl. 1,30. *Typografiska föreningens nationalmatiné.* — 12. v. Flotow: *Martha.* — 13. Gounod: *Faust* (Mefistofeles: sign. d'Andrade).

Musikaliska akademien. April 4. *Matiné* af Sångsällskapet O. D. Biträdande: k. hofkapellet. Dirigent: hr Ivar Hedenblad. — 11. *Konsert* (för välgörande ändamål). Biträdande: frökn. Tora Hwass, Alfhild Larson; hrr C. F. Lundqvist, Fr. Neruda, L. Zetterqvist, H. Alfvén samt Bellmanskören. — 14. *Musikföreningens 46:e konsert.* Kiel: »Kristus», oratorium. Biträdande: fru Linden, frök. A. Tengvall; hrr C. F. Lundqvist, H. Brag, J. Forsell, K. Lejdström, C. A. Gentzel, C. Wiberg m. fl. samt k. hofkapellet. Dirigent: prof. Franz Neruda.

Vetenskapsakademien. April 4. *Bellmanskörens vårkonsert.* Dirigent: hr E. Åkerberg. — 5. *Konsert* af frök. Alma Malmström. Biträdande: hrr O. Lejdström, S. Kjellström, C. Pettersson. — 6, 8. *Qvartettsoaréer* af hrr Anton Svendsen, Holger Möller, Christian Petersen, Franz Neruda. 1:a soarén: stråkqvartetter af Beethoven: op. 59 nr 1 (F dur); Brahms: op. 51 nr 2 (A moll); Schumann: op. 41 nr 3 (A dur). 2:a soarén: Mozart: D moll (nr 13 Peters edition); Beethoven: op. 135 (F dur); Schubert: D moll (op. posthum). — 13. *Norsk romansafton* af fru Dagmar Möller. Biträdande: hrr Tor Aulin, Vilh. Stenhammar.

Signor d'Andrades gästspel tager i första rummet uppmärksamheten i anspråk och, efter hvad ofvan synes, har detta hittills denna gång omfattat Don Juan, Tell, Figaro i »Barberaren i Sevilla» och Mefistofeles i »Faust». Den utmärkte konstnären åtnjuter samma stora gunst hos publiken som förr och har ingenting förlorat i röstens goda egenskaper, i sydländskt temperament, smidighet och elegans i den dramatiska framställningen, hvars fina skiftande detaljer skulle taga för stort utrymme att anföra. Den förnäme, sorglöse, sarkastiske vällustingen Don Juan, den af patriotisk hänförelse eldade Vilhelm Tell, gripen af förtviflan då han dömes att skjuta äpplet från sonens hufvud, den förslagne, putslustige Figaro, alla dessa figurer tecknas med mästerskap.

Måhända kan man dock finna lifligheten någon gång öfverskrida det konstnärliga måttet. I »Champagne-arian» i »Don Juan» slår han ett verkligt snabbhetsrekord, som också besticker publiken och föranleder till en alltid på scenen störande bissering. Knappast har väl Mozart tänkt sig ett sådant prestissimo i sin aria, hvari fiorituren förkrympes af det svindlande tempot. Här som i Tyskland roar sig sångaren med att »på landets språk» göra en linguistisk variation i serenaden, en artighet kanske mot publiken men på bekostnad af framställningens helgjutenhet. Om signor d'Andrades Mefistofeles få vi yttra oss i ett följande nummer. Rolbesättningen i »Don Juan» var i flere delar ny. Fröken Hulting har förut sjungit donna Annas parti och skötte det ganska tillfresställande, en ny Zerlina var fröken Thulin, som sjöng klart och vackert, men kunde ha inlagt mera naturligt lif i rolen, hr Bergström hade fått Leporellos svåra rol, hvilken vokalt kom rätt bra till sin rätt men kräfver mera smidighet i framställningen. Mazetto återgafs af hr Lejdström med tillbörlig liflighet. Hr Sellergren är, som man vet, en imponerande guvernör, och den olycklige don Octavio Strandberg eröfrade med sin vackra sång i arian publikens bifall. Operan gafs, såsom utomlands i två akter, men vår publik föredrager nog att få mer än en mellanakt. Slutscenen med eldslågorna, som flamma upp genom falluckorna och i fonden, gjorde ej afsedd effekt. — »Carmen», Bizets mästerverk, hos oss så högt värderadt särskildt genom fru Lindens uppträdande i titelrolen, har nu passerat 200-talet af föreställningar på vår opera.

Konserternas talrikhet denna månad nödgar till knapphändigt omnämnande af dessa. Den sista af dem, Musikföreningens med Kiels oratorium »Kristus», få vi framdeles tala om, och hade dessutom tillfälle dertill, då detsamma utfördes den 3 maj förlidet år af sällskapet. — En märklig musiktilldragelse har varit »Neruda-qvartettens» första konserterande härstädes, och märklig ej blott som nyhet utan genom den öfverlägsna konstnärlighet, som utmärker denna qvartett. Man har svårt att tänka sig mera fulländning i tonbildning, samspel och instrumenternes klangskönhet, som också framträder i det artistiska framhållandet af hvarje stämmas vigtigare momenter. Förnämligast torde den utmärkta qvartettens styrka ligga i den äldre, klassiska musiken, som nu af dem mest representerades. Så spelades på ett hänförande sätt t. ex. Mozarts qvartett, specielt menuetten, äfvensom Schubert-qvartettens härliga andante. I Beethovens sista qvartett med sin märkvärdiga, fragmentariska byggnad firade också de fyra artisternas samspel en stor triumf. Hr Svendsen, 1:a violinen, har visserligen ej hr Aulins stora ton och artistschwung, men sköter sin Stradivariviolin på ett deliciöst sätt. Den mäktiga klangen hos altviolen väckte särskild uppmärksamhet, och hr Nerudas mästerliga spel är obehöfligt att framhålla.

Qvartettmusik af det vokala slaget har bjudits på tre andra konserter, först då på samma dag den 4 d:s sällskapet O. D. hade matiné i Musikaliska akademien och Bellmanskören på aftonen sin vår-konsert i Vetenskapsakademien. Den sistnämda var Sv. M. T:s referent ej inviterad att åhöra, men kören biträdde sedan å konserten i Musik. akad. den 11:e under sin dirigents, hr Åkerbergs ledning och visade sig ega goda röster och god ensemble i Kuhlaus »Majsång», »Fjäriln vingad» samt verkningsfulla sånger af Peterson-Berger (»På fjellet i sol») och Ole Olsen (»Jotunheimen»). O. D.-konserten under dir. mus. He-

denblads ledning inleddes med Fel. Davids Ode-symfoni »Öknen», som i Paris vid första uppförandet 1844 väckte stort uppseende. Sammansatt af instrumentalnummer, deklamation kör- och solosång i 3 afdeln. gör detta verk ej någon större helgjuten verkan men innehåller melodiöst vackra och äfven målande nummer af österländsk kolorit. Tenorsoli utfördes af hr Gentzel och en sällskapets medlem, deklamationen af kapten Littorin. Af tre större körer vann Em. Sjögrens »Bac»chanal (slutnumret) priset, barytonsolot i denna sjöngs af operasångaren Forsell likasom i en ny med särskildt hänseende till instrumentationen talangfullt skrifven kör med solo, »Vi ses igen» (dikt af V. Rydberg), af Ruben Liljefors. Den tredje större kören var äfven ny, en ballad »Graf Eberstein» af P. E. Lange-Müller, ett rätt intressant stycke. Kören sjöng för öfrigt ett par mindre märkliga stycken af Otto Malling och välbekanta sånger af Adam, Söderman, Jahnke m. m, och det för dagen tjenstgörande hofkapellet fick äfven bidraga med uvertyren till »Friskytten». Publiken, som fyllde salongen, skänkte upsalakören, som vanligt, rikt bifall.

Fröken Malmströms konsert var talrikt besökt och konsertgifvarinnans rätt starka och behagliga röst tog sig fördelaktigt ut i de väl föredragna numren af Saint-Saëns (aria ur »Samson et Dalila»), Warmuth, Grieg m. fl. Värdefullt biträde lemnade hr O. Lejdström, violinisten Sv. Kjellström och violoncellisten C. Petterson, hvilka senare med pianisten Wiklund, aftonens ackompanjatör, utförde en rätt anslående Trio-serenad af Lago. — Välgörenhetskonserten den 11 i Musikal. akad. (för ett konvalescenthem) hade mindre talrik publik, än såväl ändamålet som program och medverkande bordt ditlocka Så fick man der det utsökta nöjet höra Beethovens B-durs trio op. 97 spelad af hrr Zetterqvist och Neruda samt frk. Hvass, som med mycken talang utförde pianostycken af Rubinstein, Moszkowski och Grieg, vidare bjöds på sång af hr Lundqvist, violinspel af hr Alfvén, sång af en musikälskarinna med särdeles behaglig röst och de lämnda numren af Bellmanskören. Redogörelsen för fru Dagmar Möllers norska romanssoaré måste vi uppskjuta till nästa nummer.

Från in- och utlandet.

Kungl. operan. Påskdagskonserten kommer på begäran att gifvas hufvudsakligen med samma program som vid senaste Beethoven-konserten.

Hr Sven Kjellström, den unge lofvande violinisten, förbereder till tredje dag påsk en konsert i och för inköp af en violin. Han biträdes af fru Möller, fröknar Carlheim-Gyllensköld och Hollsten, hrr Scholander, Alfvén, Sandberg, Molander och Viklund.

Hr Oscar Johanson har, enligt N. D. A., uppsagt sitt kontrakt vid Dramatiska teatern, där han i de få uppgifter, som anförtrotts honom, väl försvarat sin plats. Hr Johanson torde sålunda kunna återvinnas för operan, der han under detta spelår varit verkligt saknad. Hr Johansons reengagement vid operascenen för nästa spelår taga vi sålunda för gifvet.

Sven Scholander uppträdde i lördags i Wien vid en föreställning till förmån för sceniska artister, meddelas till oss. »Neue freie Presse» säger, att Scholanders sånger gjorde den största lyckan af alla programmets nummer.

Astri Andersen, den lofvande pianisten, studerar för närvarande under den bekante kompositören Moszkowski, en af de mest eftersökta pianolärarne i Berlin. Hennes fader, hr Anton Andersen, violoncellisten i hofkapellet och konservatorieläraren, har afslutat en ny symfoni, som torde komma till uppförande kanske redan i vår.

Mazèrska qvartettsällskapet hade d. 8 d:s inbjudit Neruda-qvartettens medlemmar, hrr Svendsen, Möller, Petersen och Neruda, till en enkel kollation i dess lokal. Efter soaréns slut samlades man i den stora salen, der vid hedersgästernas ankomst presentation skedde mellan dem och det talrikt församlade sällskapets medlemmar, hvarpå supén omedelbart serverades vid hvars slut sällskapets ordförande utbragte en skål för de ärade gästerna. Bland de närvarande märktes förste hofkapellmästaren Nordqvist, hofkapellmästarne Henneberg och Dente, Aulinska qvartettens medlemmar och flere medlemmar af hofkapellet m. fl. Efter supén samlades man att intaga kaffe med tillbehör i angränsande rum, då konsertmästare Book höll ett anslående tal för gästerna, önskande dem snart välkomna åter till oss, hvilket tal af primviolinisten hr Svendsen besvarades. Neruda qvartetten hade derefter den artigheten att spela en qvartett af Haydn på ett sätt, som framkallade verklig entusiasm hos åhörarne. Men äfven våra egna musiker hedrade sig vid tillfället med utförandet af en pianoqvartett af Frans Berwald spelad af hrr Stenhammar, Aulin, Book, Carlson och Bergström, hvilka äfven lönades med rikt bifall.

Af qvartettens medlemmar, alla särdeles vinnande personligheter, afreste hrr Svendsen, Möller och Petersen dagen efter till Köpenhamn. Prof. Neruda kvarstannade i och för Musikföreningens konsert.

Vid Filharmoniska Sällskapets tredje abonnementskonsert, som är ämnad att gifvas i slutet af innevarande april månad, skall framföras ett för oss nytt tonverk, som är egnadt att i ovanligt hög grad intressera musikvännerna, nemligen César Francks oratorium »Salighets-stigar» *(Les Béatitudes)*. Det var först efter hans 1890 timade död som Francks arbeten började väcka allmännare uppmärksamhet, men han är numera erkänd som en af den nyaste musikutvecklingens märkesmän, hvilken med det mästerligaste beherskande af kontrapunktikens konst förenar en fullt modern hållning och tolkar nutidsmenniskornas nyanserade känsloverld. Djerfheten i hans harmonier och modulationer är lika förvånande som hans formgifning är fast och klar; likaså utmärkes hans melodik af nyhet och naturlighet i vacker förening. Det är med stor förväntan man motser bekantskapen med detta verk, ett af de förnämsta bland den ädle konstnärens rika och mångsidiga alstring, som hittills hos oss endast varit företrädd genom ett par kammarmusikverk, hvilka väckt berättigadt uppseende. Verket sönderfaller i 8 afdelningar (»De åtta saligheter», efter den bibliska texten) med prolog hvari en sångare (tenor) klagar öfver menskligheten uselhet och förkunnar att den gamla världen ligger på sitt yttersta. Af särskilda partier i verket må nämnas: allmän kör, jord- och himmelskörer, köror af hedniska och judiska kvinnor samt af fariseer m. m.; af solopartier: Kristi stämma, Mater dolorosa, Satan, englar, en mor, en faderlös, en slaf, en filosof, äkta makar m. m. Verket slutar med att Satan erkänner sig besegrad af Kristus, som kallar menniskorna till sig, hvarefter till sist himmelskören uppstämmer ett »Hosianna».

I Sveasalen hade kapellmästaren Chr. Krause recett d. 7 d:s, då hans eget kapell i förening med italienska orkestern i konsertens slutafdelning utförde särdeles värdefulla och väl gifna saker, deribland för första gången här Halvorsens berömda originella orkesterverk »Bojarernas indtogsmarsch», en ny, färgrikt instrumenterad komposition, »I daggryningen», af hr Marinari, tillhörande italienska kapellet, anförd af tonsättaren. Den skicklige violinisten, signor G. Fusella utförde mycket talangfullt Mendelssohns violinkonsert, och man hade äfven nöjet att vid detta tillfälle få återhöra Södermans sköna »Offertorium».

I Berns' Salong började d. 9 april den tyske musikdirektören Rich. Eilenberg sina konserter med en stor orkester om 50 man, af hvilka en del tillhör Meissnerska orkestern. Det rika programmet, hvars förnämsta nummer å generalrepetitionen samma dag

åhördes af flere inbjudna, upptog uvertyren till »Tannhäuser», Haydns »Kaiservariationen», (stråkorkestern), violoncellkonsert af Servais (hr Willy Deckert), Rosenvals ur dir. Eilenbergs musik till den i Berlin med mycken framgång gifna baletten »Die Rose von Schiras», Ballad och Polonaise af Vieuxtemps (Konsertmästare Leop. Hartmann), Ungersk Rhapsodi n:o 1 af Liszt och Svendsens »Carneval i Paris». Orkestern spelade under sin liflige dirigent med mycken schwung och precision, äfven solisterna skötte sig väl. Dir. Eilenberg, född 1848 i Merseburg, är för närvarande bosatt i Berlin och har gjort sig känd som tonsättare med flere populära salongskompositioner. Orkesterns bebådade symfonikonserter torde blifva af intresse. Publikens varma bifall första aftonen bådar godt för sejouren.

Obs.! Notiser från grannländerna och utlandet skola meddelas i nästa nummer. *Red.*

Dödsfall.

Brahms, Johannes, den berömde tyske tonsättaren, afled den 3 april i Wien. (Nekrolog med porträtt följer i nästa nummer.)

Nya valsen. »Känner ni till S...s nya vals?»

»Ja bevars, jag hörde den redan för två år sedan, men då var den ännu icke af honom.»

Månen fritagen. Han: »Hvad är det hon sjunger den der damen på andra sidan gatan?» -- Hon: »Det är ju den der visan 'Min älskling månen är'.» — Han: »Nå om han inte hör henne, så är det åtminstone inte hans fel!»

Alltid jurist. Hon: »Hör nu, min lilla man, tycker du att jag skall sätta mig till pianot och spela för sällskapet?» -- Han (polisdomare): »Men, min engel, tänk bara på hur många vittnen här fins!»

Pianomagasin.

Flyglar, Pianinos, Tafflar och **Orglar** från in- och utländska utmärkta Fabriker **till de billigaste** priser. För instrumentens bestånd ansvaras.

Äldre Pianos tagas i utbyte.

OBS. Ständigt lager af **Flyglar** från Blüthner och **Pianinos** från G. Schwechtens berömda fabriker.

Gust. Petterson & Komp.

43 Regeringsgatan 43.

☞ **Flyglar, Tafflar** och **Pianinos** från **J. G. Malmsjö.**

PIANOLEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen.

Kungstensgatan 56, 3 tr.

Mottagning kl. 9—10 f. m. och 3—4 e. m.

Frans J. Huss.

J. G. MALMSJÖ

GÖTEBORG

Etablerad 1843.

Kongl. Hofleverantör.

Tjugu **första** pris, **in- och utrikes.**

Flyglar och Pianinos

Beqväma afbetalningsvilkor.

Talrika vitsord från framstående musici och konstnärer, bl. a. från **Alfred Reisenauer, Professor Franz Neruda, Alfred Grünfeld, Moritz Rosenthal, Prof. Franz Mannstädt, Dir. Aug. Körling, Mad. Teresa Carreno, Fru Margareta Stern, Fru Hilma Svedbom, Fröken Tora Hwass** samt **Kungl. Musikaliska Akademien** och **Göteborgs** mera framstående musici och musiklärarinnor.

Rekommendations-intyg från alla verldens länder. — Illustrerad priskurant gratis. — Solida kommissionärer sökas.

I Musik- och Bokhandeln har i dessa dagar utkommit:

Populär

Piano-Skola

med

Klaviatur-Tabell

för noternas snabba inlärande.

Ny, lättfattlig undervisningsmetod för barn, öfversatt och bearbetad efter

Prof. **H. von Bocklet.**

Häft. 3 kr., i pappband 3: 50, clothband 4 kr.

»Torde vara den bästa pianoskola vi hittills haft i Sverige.»

(Gotlands Allehanda.)

Elkan & Schildknechts Musikhandel

17 Fredsgatan 17.

Skandinaviska Orgelfabrikens

Kammarorglar,

hvarå de nyaste uppfinningar och förbättringar tillämpas, äro af våra förnämsta orgelkännare såväl i Stockholm som i landsorten *enhälligt* vitsordade för att vara de **bästa** i norden tillverkade. Prisbelönta i Köpenhamn 1888 (enda pris med medalj), i Norrköping 1889, i Helsingborg 1890 (första pris). Priskuranter sändas på begäran franko.

Skandinaviska Orgelfabriken.

Kontor och utställning i Stockholm:

Mästersamuelsgatan 24.

OBS. Äldre årgångar

af denna tidning, med eller utan musikbilaga, erhållas till nedsatt pris (endast kontant) å expeditionen.

Musikalbum X

Pris 1 krona

fins till salu å Expeditionen, Kungstensgatan 56, 3 tr., samt i bok- och musikhandeln.

Innehåll: för piano: **G. Hägg:** *Vals-Arabesk,* **Karl Valentin:** *Om Våren,* **A. M. Myrberg:** *Berceuse,* **H. Goetz:** *Andantino* ur Sonatine op. 8, **G. F. Lange:** *Melankoli;* sång med piano: **Gösta Geijer:** *Harpolekarens sång* ur »Vapensmeden» af V. Rydberg för baryton (e—e).

Obs.! Karl Valentins pianostycke *Om Våren har vunnit mycket bifall,* speladt af komponisten å Marteau-Viardot-Valentin konserterna i höst.

Innehåll: Lars Zetterqvist (med porträtt). — Ett föredrag om sångkonsten (forts. och slut). — Musikbref från Dresden, konsertrevy af G. W. — Följetong: Ur Friedr. v. Flotows minnen. II. Jakob Evers. — Från scenen och konsertsalen. — Från in- och utlandet. — Dödsfall. — Annonser.

Stockholm, Köersners Boktryckeri-Aktiebolag, 1897.